

**HIGIENSKA NAVODILA PRI IZVAJANJU GOSTINSKE DEJAVNOSTI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE Z VIRUSOM SARS-CoV-2**

(povzeto po »Higienska priporočila pri izvajanju turistično-gostinske dejavnosti za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2«; z dne 2. september 2020, NIJZ)

**Splošna navodila za izvajalce storitev**

- Dela samo zdravo osebje, brez simptomov ali znakov akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, bolečine v prsih,...).
- Izvajalci gostinske dejavnosti naj sledijo priporočilom in izvajajo ukrepe, ki so smiselni za vrsto in obseg dejavnosti, katere nosilci so.
- Osebje naj bo redno seznanjeno z načinom izvajanja zaščitnih ukrepov.
- Osebje naj ves čas zagotavlja zadostno medosebno razdaljo, med izvajanjem gostinske dejavnosti pa največjo možno razdaljo.
- Skladno z navodili specialistov medicine dela naj uporabljajo predpisano zaščitno opremo, <https://www.anticovid.zmdps.si/>.
- Osebje, ki prihaja v stik z gosti, v zaprtih in odprtih prostorih nosi zaščitno masko.
- Delovna oblačila naj bodo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Za stalno seznanjanje z ukrepi tako osebja kot gostov se svetuje, da so kratka navodila za preventivno zaščitno ravnanje nameščena na vidnih mestih, vedno pa ob ali po vstopu v objekte.
- Izvajalec storitve naj zagotavlja namestitvev podajalnikov za razkužilo.
- Stik med osebjem in gosti naj bo čim manjši z npr. uvedbo rezervacij ali brezstičnega naročanja hrane in pijače ter plačevanja.

**Splošna navodila za goste**

- Ob prihodu si razkužijo roke.
- Dosledno naj upoštevajo navodila osebja glede zagotavljanja zadostne medosebne razdalje, odlaganja torb in garderobe, načina naročanja hrane in pijače, uporabe jedilnega pribora in posode, uporabe sanitarij, plačevanja storitev, odlaganja odpadkov.
- Omejuje naj se številčna omizja, med osebami za isto mizo naj bo zadostna medosebna razdalja.
- Pri gibanju in zadrževanju na zaprtem kraju, je ob upoštevanju ohranjanja zadostne medosebne razdalje obvezna uporaba zaščitne maske, ki si jo gosti ob mizi varno snamejo.<sup>1</sup> ([https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2\\_lectorirano.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lectorirano.pdf)).
- Z rokami se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči.
- Razkužijo si roke po dotikanju katerihkoli nečistih površin ali predmetov že med obiskom, pa tudi ob odhodu.
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov (npr. telefonov) in površin, le toliko, kot je nujno.

**Kuhinja**

- Nosilci živilske dejavnosti naj upoštevajo Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu prihajajo v stik z žvili (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09). Poleg ostalih določil navedenega pravilnika naj se upošteva, da ne prihajajo na delo, če so bili v stiku z bolnikom, obolelim s COVID-19 v zadnjih 14 dneh ali če prebolevajo akutno okužbo dihal.
- Nosilci živilskih dejavnosti morajo v notranjem nadzoru svoje dejavnosti zagotoviti skladnost z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 853/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni žvil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), kar pomeni, da morajo izvajati programe dobre higienske prakse in postopke, ki temeljijo na sistemu HACCP, kot je predpisano.
- Za osebje uporabo zaščitne opreme opredeli specialist medicine dela.

<sup>1</sup> Gosti v času obeda oziroma v času pogostitve ne nosijo maske.

**Jedilnica, terasa, letni vrt**

- V jedilnicah, na terasah ali letnih vrtovih naj bo nameščenih več podajalnikov za razkužilo za goste, obvezno pa ob vhodu in izhodu.
- Če obstaja možnost, naj izvajalci storitev razmislijo o sistemu ločenega vhoda in izhoda.
- Mize naj bodo v prostoru razporejene tako, da bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja med gosti.
- Izvajalci storitev naj odstranijo oziroma prilagodijo uporabo predmetov v skupni uporabi (npr. solnice, sladkor, začimbe, jedilni listi, igrače) tako, da se jih ne bo zaporedoma dotikalo več gostov.
- Odstranijo oziroma prilagodijo naj samopostrežne načine ponudbe npr. solatni bar, košarice kruha za več gostov, plošče s hrano, jušniki, ipd. ali mesta, kjer bi si gosti, ki sicer niso v tesnem stiku, lahko sami postregli z določenim blagom.
- Zmanjša naj se ponudba gostinskih storitev v obliki klasičnega hladno toplega bifeja s samopostrežnim načinom. V primeru ponudbe na bifejski mizi, se le ta primerno zaščiti in gostu naj se postreže na krožniku.
- Jedilni pribor naj bo pripravljen za posameznega gosta in naj mu bodo postreženi na način, ki onemogoča nezaščiten stik in morebitno onesnaženje, npr. zaprta vrečka s priborom za eno osebo, pribor za eno osebo ovit v papirnato servieto. Zagotoviti je treba, da jedilne garniture (krožniki, skodelice) in steklovina pred uporabo niso podvrženi onesnaženju.
- Uporaba otroških igral je do popolne umiritve epidemiološke situacije odsvetovana.
- Izvajalci storitev naj preprečujejo zbiranje gostov ob čakanju na storitev, pri tem lahko uporabljajo oznake na tleh ali druge rešitve (npr. predhodna rezervacija), med čakajočimi naj bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja.
- Uporabljeni jedilni pribor in posodo naj izvajalci storitev čistijo z uporabo rokavic, detergenta za posodo, ki ga tudi sicer uporabljajo, in vroče vode ali pomivalnega stroja.
- Tekstil (krpe, prti) naj bo iz materiala, ki se lahko pere na najmanj 60 °C, v kolikor to ni možno, naj se med pranjem doda sredstvo za dezinfekcijo perila (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom).
- Po vsakem gostu naj dosledno razkužijo površino mize, po potrebi pa tudi druge površine, ki se jih gosti pogosto dotikajo. Odsvetuje se uporaba namiznih prtov.
- Odsvetuje se uporaba blazin za stole, če jih ni možno uspešno razkužiti po vsakem gostu.
- Poteka naj redno razkuževanje površine blagajne, blagajniškega pulta in terminala POS po vsaki uporabi ter umivanje ali razkuževanje rok.
- Čiščenje lokala z vso opremo poteka vsaj 1 x dnevno po navodilih: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>.
- Zaprte prostore naj se redno zrači: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

**Uporaba časopisov**

Prisotnost novega korona virusa na časopisih/revijah v skupni uporabi je možna, verjetnost prenosa okužbe je ob upoštevanju osnovnih higienskih priporočil sicer nizka, vendar obstaja, sploh ob slabši epidemiološki sliki. Gre za predmet, ki si ga iz rok v roke lahko podaja več ljudi, in v takih primerih je potrebna previdnost.

Pri uporabi časopisov in revij se svetuje, da je gostu/stranki/obiskovalcu posredovan izvod s seznanilom, da je prisotnost novega koronavirusa ob skupni uporabi tiskanega izvoda možna in navodili, da si pred in po branju umije ali razkuži roke ter poleg higiene rok upošteva tudi higieno kašlja/kihanja in se ne dotika obraza. Ob branju naj nosi obrazno masko.

**Sanitarije**

Sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Gosti naj sanitarije uporabljajo posamično oziroma glede na velikost in razporeditev prostorov tako, da je omogočeno zagotavljanje zadostne medosebne razdalje. Pri prehodu od mize do sanitarij naj upoštevajo zadostno medsebojno razdaljo in nosijo zaščitno masko. Gostu morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Sušilnik za roke

mora biti izključen. Gosti naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Koši za smeti za osebne odpadke imajo pokrove, po možnosti s sistemom za nožno dvigovanje pokrovov.

- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka. (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro oziroma prilagojeno frekvenci obiskov. Svetuje se, da se pri čiščenju in razkuževanju sanitarij za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2.  
[https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska\\_navodila\\_za\\_uporabo\\_in\\_ciscenje\\_javnih\\_sanitarij.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf).